

L'amarra, 'cable o corda que serveix per a subjectar la nau generalment al moll', és un deverbial de *amarrar* (81), probablement pres del fr. *amarrrer* (← neerlandès), potser a través del cast. (s. XV); es tracta d'un mot propi de la costa atlàntica traspasat a la mediterrània: la primera doc. cat. segura és del s. XIX (la de Lacavalleria [1696] podria ser un calc del fr.); var.: *marra* 167, amb afèresi provocada per fonosintaxi; *marraora* 165, de *amarradora*, també per afèresi i grau zero de la *-d-* intervocàlica, composta de *amarrar* i el suf. *-a(d)ora*, que indica finalitat-destinació, com *mocador*, *silenciador*. Entre les classes d'amarra s'han recollit la *de donar fondo* 184 i la *de maniobra* 184. Un bon estol d'altres mots es basa en el concepte de 'extrem, cap', per la part externa del cable o corda que se subjecta al norai de la riba del moll, concepte generalment estès després al de 'corda, cable': *cap*, der. del llat. tardà *CAPU (cl. CAPUT), simplificació de *cap de corda* 157, 190, amb les var. sintagmàtiques *cap de varar* 56 (der. de *vara* < VARA, pròpiament 'travessar en forma de pont'), *cap per amarrar* 74, *cap de ramitjar* 85 (veg. més avall *ramitjos*); alg. *cima de terra* 85, probablement del genovès (Corbera, 2000; *cima* 'cim, punt culminant' ← 'capdamunt dels arbres' ← 'brot o tija tendre de la col o altres plantes'); *codera* 70, pres del cast., "cabo con que se amarra por la popa un barco a otro, a una boya, etc." (Moliner), der. de CŌDA 'cua'; *txicote* 147, 154 (var. catalanitzada *txicota* 68), pres del cast. *chicote* "extremo de un cabo, o trozo pequeño de cabo" (Moliner), on sembla der. del fr. *chicot* (DECH).

El contingut 'corda, tros de corda' és present en diversos significants, però amb significat no específic, com passava en *amarra*: *corda* 17, 122, 159, del llat. CHORDA 'fil cilíndric d'un instrument musical; soga' (← gr. KHORDE 'tripa; corda musical'); *malleta* (var. *maieta* 133, amb una hipotètica iodització anòmala en aquesta àrea), "corda forta o cable que serveix per a arrossegar l'art de bou, donar fons a l'àncora, etc." (DIEC), dim. de *mall* (< MACŬLA 'mall de xarxa', a partir de 'fils o anelles d'una xarxa'); *llibant* 36, 47, "corda gruixuda

d'espart" (DIEC), d'origen incert, potser preromà (DECat); *maroma*, "corda gruixuda" (DIEC), manlleu al cast., on es doc. des del s. XIII, procedent de l'àr. vg. MABRŪMA, part. de *baram* 'retòrcer, trenar' (no sembla que la var. cat. *baroma* 166 procedeixi d'aquest verb, sinó que ha de ser més aviat resultat d'una equivalència acústica M = B del substantiu, afavorida per una dissimilació de nasals; cf. Veny, 1986 b); *veta de treure* 56, del llat. VĪTTA 'cinta ornamental; cinta'; *barbeta*, probable manlleu al fr. *barbette* (cf. it. *barbetta*, oc. *barbeta*), potser a través del cast. (*barba de gat* 72 es refereix pròpiament al "sistema d'ancorar una nau amb dues àncores", Sigalés, 1984; cf. *fondatge amb barbes de gat* 70) i estaria en relació amb els bigotis del fèlid; *trissa* 'corda prima; tros de corda' 122, var. de *drissa* "cap, ormeig per a hissar o arriar vergues i veles" (Sigalés, 1984), de l'it. *drizza*, deverbial de *drizzare* 'dreçar'.

També tenen relació amb 'cable, corda', *cadena* 122, del llat. CATĒNA, al·lusiú a un 'lligament de peces de ferro', que, si tenen forma anular, constitueixen la *anella* 164, f. de *anell* (< ANĒLLUS).

La funció de 'immobilitat, seguretat' ha donat lloc a *estatge* 74, 84, 133, der. de *estar* (< STARE 'estar immòbil') amb el suf. *-atge* (< -ATICU), indicador d'un estat; *ramitjos* 85 (var. *arramitjos* 85, *caps* [kats] de *ramitjar* 85), der. de *ramitjar* "posar al segur una barca, lligant-la bé" (Sanna), format sobre *mig* (< MĒDĪUS).

En el cas de *garlí* 133, considerat amarra "de reserva", podria ser una var. de *carlinga* (← fr. *carlingue*), pròpiament 'forat del buc de l'embarcació on s'emmetxa un pal', però no s'hi veu la relació semàntica.

Des d'un angle geogràfic, tant *amarra* com *cap* s'estenen aquí i allà per tota la costa del cat. continental i del mall. Els altres significants no són específics del referent, alguns de procedència externa (*cima*, *barbeta*, *codera*, *txicote*, *trissa*).

Són mots normatius *amarra*, des del DOrt, 1917; *cap* (*cap de corda* en la definició), des del DIEC₂, 2007.